

Redegjørelse for aktsomhetsvurderinger ved Haraldsplass Diakonale Sykehus AS 2025

Haraldsplass Diakonale Sykehus AS (HDS) er et privat ideelt sykehus eid av Stiftelsen Diakonova Haraldsplass. Stiftelsen er en frittstående diakonal organisasjon (non-profit) som driver omsorgsarbeid basert på et kristent livssyn gjennom sine virksomheter.

HDS er lokalsykehus for bydelene Åsane, Arna og Bergenhus, samt Samnanger, Gulen og kommunene i Nordhordland. Sykehuset tilbyr spesialisthelsetjenester innen indremedisin, kirurgi, ortopedi og radiologi med tilhørende poliklinisk aktivitet. HDS har spesialkompetanse innen geriatri, og tar imot henvisninger til planlagt behandling innenfor utvalgte medisinske, kirurgiske og ortopediske områder. Sykehuset har også øyeblikkelig hjelp funksjon innen indremedisin og kirurgi. Sykehuset er en viktig del av det offentlige helsetilbudet gjennom driftsavtale med Helse Vest RHF, og har et godt samarbeid med Helse Bergen innenfor våre virksomhetsområder.

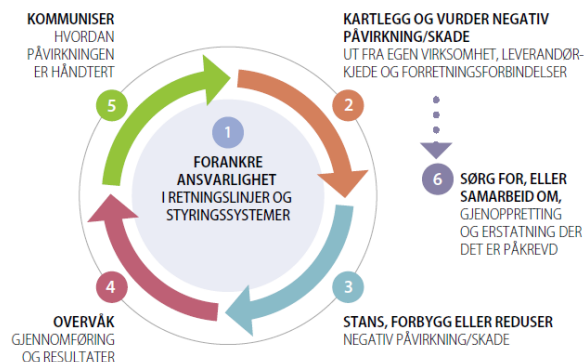
Sykehusets etiske retningslinjer skal være med å skape bevissthet om vårt verdigrunnlag og bidra til å skape en god bedriftskultur, samt stimulere til riktig adferd og at den enkelte medarbeider skal utføre sitt arbeid i tråd med dette. De ansatte skal forholde seg til de til enhver tid gjeldende lover, regler og retningslinjer som regulerer sykehusets virksomhet og deres rolle som ansatte i et helseforetak. Inn under dette hører grunnleggende respekt for menneskerettigheter, anstendige arbeidsforhold for egne ansatte og i hele sykehusets verdikjede, og at man skal bidra til å fremme etisk handel.

Aktsomhetsvurderinger

HDS arbeider med aktsomhetsvurderinger knyttet til menneskerettigheter, anstendige arbeidsforhold og etisk handel i tråd med kravene i «Lov om virksomheters åpenhet og arbeid med grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold» (åpenhetsloven), jfr.§5 om plikt til å redegjøre for aktsomhetsvurderinger.

HDS utfører aktsomhetsvurderinger etter definisjonen i «OECDs veileder for aktsomhetsvurderinger for ansvarlig næringsliv». Veilederen beskriver en prosess i seks trinn som viser hvordan virksomheter kan identifisere, forebygge, begrense og redegjøre for negativ påvirkning på mennesker og arbeidsforhold.

FIGUR 1. AKTSOMHETSVALDERINGSPROSESSEN OG STØTTETILTAK

OECDs VEILEDER FOR AKTSOMHETSVALDERINGER FOR ANSVARLIG NÆRINGS LIV

Arbeidet med risikokartlegging og samfunnsansvar er en del av HDS sin helhetlige virksomhetsstyring. Krav til styringssystem følger av lovverk og er nærmere regulert i forskrift om ledelse og kvalitetsforbedring i helse- og omsorgstjenesten. HDS' rutiner og retningslinjer skal være kjent for ansatte og etterleves i praksis. Kvalitetsstyringssystemet skal bidra til faglig forsvarlige tjenester, kontinuerlig kvalitetsforbedring, pasient- og brukersikkerhet og etterlevelse av krav i helse- og omsorgslovgivningen.

Kvalitetssystemet beskriver også hvordan HDS håndterer faktiske og mulige negative konsekvenser knyttet til brudd på menneskerettigheter og uanstendige arbeidsforhold. Systemet inkluderer varslingskanaler for forhold som avdekkes, eller der det vurderes risiko for at de kan oppstå. Den eksterne varslingskanalen er åpen for alle, også arbeidere i verdikjeden. Varsler behandles konfidensielt, og nødvendige tiltak iverksettes så raskt som mulig. Mer informasjon finnes på Haraldsplass' nettsider under Bærekraft og samfunnsansvar. Se: www.haraldsplass.no (Samfunnsansvar – Haraldsplass diakonale sykehus).

Prosedurene for leverandørøppfølging under Åpenhetsloven skal bidra til at leverandører ivaretar menneskerettigheter, anstendige arbeidsforhold og miljø. HDS har retningslinjer og interne rutiner for å forebygge, avdekke og håndtere faktiske og mulige negative konsekvenser. Dette gjelder særlig ved innkjøp av varer og tjenester, men prinsippene er også integrert i kvalitetssystemet der det er relevant.

Aktsomhetsvurderinger skal avdekke risiko for negativ påvirkning på mennesker i leverandørkjeden – for eksempel på helse, integritet, økonomi eller utviklingsmuligheter. HDS kjøper varer og tjenester med ulik geografisk opprinnelse, ofte gjennom lange forsyningskjeder. Dette kan øke risikoen for at varer eller tjenester stammer fra leverandører eller underleverandører som ikke tilbyr forsvarlige arbeidsvilkår. HDS kjøper årlig fra bransjer der slik risiko kan forekomme.

En stor del av innkjøpene skjer gjennom avrop på avtaler inngått av Sykehusinnkjøp HF. Sykehusinnkjøp HF har retningslinjer for samfunnsansvar og gjennomfører aktsomhetsvurderinger for varekategorier med høyest risiko. For anskaffelser som gjøres via disse avtalene, legger HDS Sykehusinnkjøp HF sine vurderinger til grunn i sin oppfølging. Se: [«Samfunnsansvar» på Sykehusinnkjøp HF \(Bærekraft – Sykehusinnkjøp HF\)](#).

HDS kjøper IKT-tjenester fra Helse Vest IKT og legger foretakets aktsomhetsvurderinger til grunn også her. Unntaket er programvare brukt av Noklus. Avtalen vurderes foreløpig som av begrenset omfang, og videre oppfølging er derfor nedprioritert. Se: <https://www.noklus.no/media/km2kdtoa/2025-aksomhetsvurdering-noklus.pdf>

HDS har en egen kategoristruktur for innkjøp som gjøres utenom Sykehusinnkjøp. Leverandører med egne avtaler vurderes ut fra avtalens omfang og risiko knyttet til leveranser fra høyrisikoland. Erfaringen fra de siste årene er at mange leverandører svarer ved å vise til egne bærekraftsrapporter, eller ved å sende åpenhetsredegjørelser uten å besvare spørsmålene direkte. Dette gjelder ofte større nasjonale og internasjonale selskaper som rapporterer etter ulike standarder. Å identifisere høyest risiko i leverandørkjeden basert på slike svar er tid- og ressurskrevende. HDS har derfor hatt et primærfokus på å avklare om leverandøren omtaler og/eller rapporterer om menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold i egen verdikjede. Leverandører som mangler dette, grupperes og prioriteres videre ut fra risiko og vesentlighet.

I 2025, i arbeidet med kartlegging av ansatte i verdikjeden (ESRS S2) under CSRD, gjennomførte HDS en utvidet risikovurdering av leverandørkjeden med vekt på vesentlig påvirkning, risiko og muligheter knyttet til ansatte i oppstrøms verdikjede. Konsekvens ved mulige brudd ble vurdert med støtte i tilgjengelige internasjonale rapporter om arbeidsforhold. HDS vurderer det som sannsynlig at leverandørers praksis i forsyningslinjer og leverandørporteføljer i høyrisikoland ikke avviker vesentlig fra sammenlignbare aktører. Det kan derfor ikke utelukkes brudd på menneskerettigheter eller anstendige arbeidsforhold i sykehusets verdikjede. HDS er kjent med at deler av produksjonen av engangsutstyr til helsesektoren skjer i land med høy risiko i Asia. Disse varene kjøpes via Sykehusinnkjøp, som følger opp høyrisiko gjennom blant annet besøk hos produsenter.

Et annet risikoområde er at sykehusets innkjøpsretningslinjer ikke er tilstrekkelig kjent i hele organisasjonen. Dette kan gi svakere etterlevelse ved desentrale innkjøp, særlig i vurderingen av risiko for brudd i leverandørkjeden. HDS arbeider kontinuerlig med å sikre at leverandører fyller ut sykehusets «code of conduct» før avtaleinngåelse ved desentrale innkjøp.

Som leietaker og driftsansvarlig for bruken av sykehusets bygningsmasse skal HDS gjennomføre aktsomhetsvurderinger som beskrevet over. Byggene eies av Stiftelsen Diakonova Haraldsplass, som også er sykehusets eier. For forhold knyttet til eierskap av byggene, herunder anstendige arbeidsforhold og risiko for brudd på menneskerettigheter, er stiftelsen ansvarlig. HDS legger stiftelsens aktsomhetsvurderinger til grunn på dette området ([Aktsomhetsredegjørelse - Stiftelsen Diakonova Haraldsplass](#))

Sykehuset har en fast rutine for hvem som besvarer innsynsbegjæringer etter loven. HDS skal ha lav terskel for varsling. Den eksterne varslingskanalen er åpen for alle eksterne interessenter, også arbeidere i verdikjeden, slik at kritikkverdige forhold kan varsles.

Innsynsbegjæringer og/eller varsel rettes til e-postadressen: apenhetsloven@haraldsplass.no
(tilgjengelig på [Åpenhetsloven - Haraldsplass diakonale sykehus](#))

Bergen, 25 mars 2026

Jørn-Henning Theis
Styrets leder

Vigdís Anita Gåskjenn
Styrets nestleder

Dagrun Waag Linchausen
Styremedlem

Torill Eidsheim
Styremedlem

Tore Hillestad
Styremedlem

Søren Vindfeld
Styremedlem

Siw Øfstegaard Heimdal
Styremedlem

Trond Larsen
Styremedlem

Gaute Jørgensen
Styremedlem

Kjerstin Fyllingen
Adm. direktør

Evy Utne Knutsen
Observatør

